

Genç Yetişkinlerde Değer Tercihlerinin Narsistik Kişilik Özellikleri Yordaması*

İbrahim Halil GÜNGÖR^a
İstanbul Arel Üniversitesi

Halil EKŞİ
Marmara Üniversitesi

Osman Tolga ARICAK
Fatih Üniversitesi

Öz

Bu araştırma yapısal eşitlik modeline göre genç yetişkinlerde değer tercihlerinin narsistik kişilik özelliklerini ne düzeyde yordadığının ortaya konulmasını amaçlamıştır. Araştırma 133 [%59.6] kadın ve 90 [%40.4] erkek olmak üzere toplam 223 genç yetiskinden (yaş ortalaması: 25.66, ranj: 20–38) olmaktadır. Katılımcıların seçiminde oranlı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Narsisizm Kişilik Ölçeği” ve “Schwartz Değerler Ölçeği”nden faydalanılmıştır. Teorik modelin yapısal eşitlik modeli bağlamında yol analizi ile test edilmesinde AMOS 16 programı kullanılmış ve istatistiksel işlemleri yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; güç, başarı, hazcılık, uyarılma, özenetim ve evrensellik alt boyutlarının narsisizm üzerinde pozitif; yardımseverlik ve güvenlik alt boyutlarının ise narsisizm üzerinde negatif yönde etkiye sahip değer boyutları olduğu tespit edilmiştir. Görülenin aksine son derece zayıf ve güçsüz olan narsistik kişiler, dış dünyaya karşı sürekli güç arayışı içinde olurlar. Bu da onları ötekine rağmen var olmaya iter. Oysa yardımseverlik ve güvenlik ihtiyacı insanı diğerlerini dikkate almaya ve diğeri ile beraber var olmaya zorunlu kılar.

Anahtar Kelimeler

Kişilik, Narsistik Kişilik, Değer, Schwartz’ın Değerler Kuramı.

Günümüzde narsisizmi herkesin kabul edeceği bir biçimde tanımlamak çok kolay değildir. Narsisizm, kişinin kendisini beğenmesi, sevmesi, değerli, önemli hissetmesi, kendisinden memnun olması ile yakından ilişkili bir kavramdır. Özsaygı, öz değer, benlik saygısı ya da kendilik değeri olarak tanımlanan bu duygular insanın kendi değeri ve değerliliği konusunda hissettikleridir. Doğal olarak en çok diğer insanlarla ilişki-

lerde ortaya çıkar (Özmen, 2006).

Narsisizm teriminin etimolojik kökenine bakıldığında, Yunanca’da kuntluk ya da duyarsızlık anlamına gelen *narke* sözcüğü ile ilintili olduğu görülür (Geçtan, 2010). Psikoloji literatürüne baktığımızda ise kavramla başlangıçta daha çok psikanalitik yazında karşıyoruz. Narsisizm terimi ise klinik tanımlamadan türemiş ve Nacke tarafından 1899’da, kendi bedenine genellikle cinsel bir nesnenin bedene davranıldığı gibi davranan, yani kendi bedene tam bir tatmin elde edene kadar bakan, onu okşayan, seven bir insanın tutumunu tanımlamak üzere seçilmiştir (Freud, 1914/2007). Freud’un Cinsellik Üzerine Üç Deneme yapıtında eşcinsellerdeki nesne seçiminden söz edilirken narsisizm terimi kullanılmaktadır. “*Cinsel nesne olarak kendilerini alırlar. Narsistik bir zeminden yola çıkar ve kendilerini temsil eden ve onları annelerinin seveceği gibi seven bir genç adam ararlar.*” Bin dokuz yüz dokuzda Freud otoerotizm ile tam nesne seçimi arasında bir ara evre sokulması gerektiği düşüncesi üzerinde çalışmaya başlamıştır. Bu evrede de bir cinsel nesne

* Bu çalışma ilk yazarın Prof. Dr. Halil Ekşi’nin danışmanlığında İstanbul Ticaret Üniversitesi Uygulamalı Psikoloji tezsiz yüksek lisans programında yürüttüğü bitirme projesinden üretilmiş ve 26-28 Ekim 2011 tarihleri arasında Eskişehir’de düzenlenen Değerler Eğitimi Sempozyumu’nda sunulmuştur.

a Halil İbrahim GÜNGÖR, Uzm., İstanbul Arel Üniversitesinde Klinik Psikoloji Doktora eğitimine devam etmektedir. İlgili alanları arasında Kişilik Bozuklukları ve Bilisel Davranışçı Terapi yaklaşımları yer almaktadır. İletişim: İstanbul Arel Üniversitesi; Kemalpaşa Mahallesi, Halkalı Caddesi No: 101 34295 Sefaköy – Küçükçekmece İstanbul E-posta: ihalilgungor@gmail.com Tel.: 0216 540 96 96 Dh.: 179

vardır, ancak bu nesne bebeğin kendisi ya da kendi bedenidir. Sonuçta bu evreye “narsisizm” adı verilir (Eğrilmez, 1996).

Narsisizm terimi, psikanaliz tarafından sahiplenilmeden evvel, oldukça spesifik ve sınırlı bir klinik fenomeni, bir tür cinsel sapıklığı tanımlamaktaydı. Bu sapıklık daha evvel psikiyatri literatürü içinde betimlenmiş de ilk kez İngiliz cinsel bilimci Ellis tarafından Narkisos mitolojisiyle ilişkilendirilmiştir (Ellis, 1898'den akt., Kızıltan, ty). Ellis, 1898'de yayınlanan makalesinde yalnızca yukarıda bahsi geçen spesifik sapıklığa göndermede bulunmamış aynı zamanda kavramın yüzeyde cinsel nitelik taşımayan davranışlarla ilişkisine de ilk kez dikkat çekmiştir: “...daha çok kadınlarda rastlanan, cinsel heyecanlardaki, kendine hayranlık ile meşgul olma ve onun içinde zaman zaman bütünüyle yitip gitme eğilimi.” (Cooper, 1986'dan akt., Kızıltan, t.y).

Freud'un Narsisizm yapıtında narsisizm kavramı psikanalitik kuramla bütünleştirilmekte, özellikle libidinal yatırım ile bağlantılandırılmaktadır. Freud bu konuyu kuramsal olarak ele alırken genel kuramına içgüdüler kuramı açısından sorunlar yaratan narsistik görüngüleri sokmayı amaçlamakta, aynı zamanda kendi libido kuramını öne süren Jung ve Adler'in görüşlerini çürütmeye çalışmaktadır. Ancak sonuç dolambaçlı, karmaşık bir mantık yürütme biçimidir ve hiçbir zaman doyurucu ve bütünleşmiş bir görüşe ulaşmamıştır. Narsisizm yazısının ana tezi, kişinin libidonun nesnesi olarak kendi benliğini seçtiği bir evrenin varlığıdır. Birincil ve normal narsisizm kavramının geliştirilmesi gereksinimi şizofreninin libido kuramına göre açıklanmaya çalışılması sonucu doğmuştur. “Dış dünyadan çekilip alınan libido benliğe yöneltilir ve narsisizm adını verdiğimiz bir duruma neden olur.” Freud libidinal yatırımlar dış nesnelere çekilip toplandığında ortaya çıkan narsisizmin, çeşitli etkilerce örtülmüş olan birincil narsisizmin üzerine binmiş, ikincil bir biçim olarak tasarlanması gerektiği kanısındadır. Freud'a göre insanın başlangıçta iki cinsel nesnesi -kendisi ve kendisine bakım veren kadın- vardır. Bu nedenle her insanda birincil bir narsisizm bulunduğunu varsaymaktadır (Freud, 1964'ten akt. Eğrilmez, 1996).

Freud'un narsistik terimini en az dört değişik anlamda kullandığı belirtilmektedir: 1) Klinik anlamda, kişinin kendi bedenine cinsel bir nesne olarak davranması ile nitelikli bir cinsel sapıklık olarak. 2) Bir ruhsal-cinsel gelişim aşaması olarak, kişinin libidinal olarak kendine yatırım yaptığı doğal bir aşama anlamında. 3) Nesne ilişkilerinde iki değişik durumu anlatmak için: i) Nesnenin gerçek nitelik-

lerinden çok kişinin gereksinimlerine dayanan tipte bir nesne seçimi; ii) Çevreyle ilişkiye girerken nesne ilişkilerine gereksinim duymamayı belirtmek için. 4) Öz güvenin değişik yönlerini anlatacak biçimde. Bu arada, Freud'un narsisizmin olağan bir gelişim aşaması mı yoksa bir bozukluk mu olduğu konusunda net bir ayırım yapmadığı görülmektedir (Cooper, 1989'dan akt., Doğaner, 1996).

Freud'tan sonra yapılan pek çok çalışma arasında tam bir görüş birliği sağlanamamıştır. Psikanalistler arasındaki görüş farklılıkları bu alandaki belirsizlik ve karmaşayı daha da arttırır. Ego psikolojisi'nden kaynaklanan kavramlarla narsisizm anlayışı sınırlarını daha da genişletir. Narsisizmin libidinal bir yatırım, bir dürtü ya da bir intrauterin ideal konuma ulaşma çabası olarak tanımlanmasına başka ruhsal öğeler eklenir. Kendilik, büyülenmeci kendilik (*grandiose self*), kendilik-tasarımları (*self-representations*), nesne-tasarımları (*object-representations*), diydik (ikili) ilişkiler gibi kavramlar da narsisizm kuramında yerini almaya başlarlar. Bu gelişme meyvelerini vermede gecikmez. Hartmann'dan 30 yıl kadar sonra kendilik psikolojisi ile nesne ilişkileri kuramı geliştirilir ve narsisizmin bunlara dayanan yeni tanımları yapılır. Kendilik psikolojisine göre (Kohut) narsisizmin bir kişilik bozukluğu, nesne ilişkileri kuramına göre (Kernberg, Volkan) ise bir kişilik örgütlenmesidir (Odağ, 1996).

Geçtan (2010), psikiyatri uygulamalarında normal narsisizm ile patolojik narsisizm arasında ayırım yapabilmenin her zaman kolay olmadığını vurgu yapar. İnsanın kendini beğenme ve değerli bulması normal, hatta gerekli bir duygudur. Ancak bu duyguların hangi aşamada abartılarak kişilik bozukluğuna dönüştüğünü belirleyen ölçütleri tanımlamak mümkün değildir.

Masterson ise (2006) narsistik kişilik bozukluğunun temel kliniksel özelliklerinin büyülenmeci, kendine aşırı bağlılık, takdir ve onay elde etmek için ötekinin peşinde koşulmasına rağmen başkalarına yönelik ilgisizlik ve empati yoksunluğu olduğunu ifade eder. Narsistik kişilik bozukluğu gösteren bir hasta, tüm yaptıklarında mükemmellik aramak, zenginlik, güç ve güzellik elde etmeye çalışmak ve onun büyülenmeciliğini aynalayarak ona hayran olacak başkalarını bulmak için sonsuz bir motivasyona sahip gibidir. Bu savunmacı görünüş altında bir boşluk hissi durumu ve yoğun kıskançlığın tallut ettiği bir öfke vardır. Narsistik kişinin özellikle diğer insanlarla bağları çok zayıftır ve sevmek kapasitesini yitirmiş olmanın boşluğunu yaşar. Bu tür benlik şişmesi, yok olma tehlikesinin süregeldiği koşullarda yaşayabilmek için gerekli oranda ken-

dine saygıyı sürdürme ve sevginin olmadığı yerde, hiç olmazsa beğeni toplayarak bu boşluğu ödünlemeye çalışma çabalarını anlatımdır. Dolayısıyla narsisizm kendini sevmeyi değil, kendine yabancılaşmayı simgeler (Geçtan, 2010).

İlk kez 1918'de Znaniecki tarafından sosyal bilimler literatürüne kazandırılan değer kavramı ise latince "değerli olmak" veya "güçlü olmak" anlamına gelen *valere* kelimesinden türemiştir (Kahle ve Turner, 1983'den, akt., Bilgin, 1995). Rokeach'a (1973) göre değer, karşıt bir davranış şekli veya yaşam amacına karşı olarak bireysel veya sosyal anlamda tercih edilmesi beklenen spesifik bir davranış biçimi veya yaşam amacına olan sürekli bir inançtır. Daha kısa bir tanımla değer "ideal davranış tarzları veya yaşam amaçları hakkındaki inançlarıdır. Bir değer sistemi "göreceli bir önem boyutu üzerinde tercih edilen davranış tarzları veya yaşam amaçları ile ilgili inançların kalıcı bir organizasyonudur" (Rokeach, 1980'den, akt., Bilgin, 1995). Meglino ve Ravlin'e göre değer, bireyin yapması gerekenleri belirleyen içselleştirilmiş bir inançtır. Değerleri inançlar ile ilişkilendiren bir başka yazara göre ise değerler, bir sosyal grup veya toplumun kendi içerisinde varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek amacıyla geliştirdiği, üyelerinin çoğunlukla kabul edip desteklediği düşünceler ve amaçlar ile temel ahlaki ilke ve inançlardır (Özgüven, 1999'dan akt., Koca, 2009).

Schwartz ise değeri, davranışların ve eylemlerin seçilmesinde, olayların ve kişilerin değerlendirilmesinde, davranışların ve eylemlerin açıklanmasında görev alan sosyal bir eylem olarak tanımlamıştır. Bununla birlikte bireyin yaşamı içerisinde önemlilik düzeyi açısından değişkenlik gösteren ve bireye ışık tutan ilkeler olarak hizmet eden arzulanabilir amaçlardır (1999'dan akt., Koca, 2009). Değerleri birbirinden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Değerler, kişilerin bilişsel kurgulamalarının başlıca unsurlarıdır. Değerler arasında üst düzeyde bir uyumun oluşumu, kişinin çevreye uyumunun ön şartlarından biridir. Bu bireylerin tutarlı davranışlar sergilemelerinin de nedenidir (Özensel, 2003).

Değer kuramcıları, değerlerin, çevresindeki varlıkları değerlendiren kişilerin bakış açılarına göre yapılandırılmış ve kişilerin değer önceliklerinin nasıl ölçüleceğini araştırmışlardır (Rokeach, 1973, Schwartz, 1992). Kişilerin çevrelerindeki yeni uyarıcıları değerlendirmeleri, daha önceki deneyimlerinde edindikleri bilgileri kullandıkları bilişsel süreçtir (Bargh ve ark., 1992). Varolan bilgiler düzenleyerek, yeni olay ve nesnelerin anlamlarının oluşturulmasında, kıyaslama yapılacak bir ilke olarak kullanılır. Bu kıyaslanabilir ilkeler durum ve

zamanla ilişkili olduğu için genel olarak "değerler" olarak adlandırılırlar. Değer konusunda son yıllarda ne geçerli çalışmalar yapan Schwartz ve Bilsky (1987) değerleri "evrensel insan gereksinimlerinin bilişsel yansımaları" olarak tanımlamışlardır. Tanımlamada yanı zamanda değerlerin ayırt edici özelliği vurgulanmaktadır. Bireylerin değerlere verdikleri önem derecesindeki farklılıklar bireyi, grupları ve kültürleri farklı kılar (akt., Devrani 2010).

Bu çalışma değer tercihlerinin narsistik kişilik özellikleri ile bağıntısını ortaya koymayı hedeflemektedir. Ayrıca bu iki değişkenin çeşitli demografik değişkenlere (yaş, cinsiyet vb.) farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını İstanbul ili, Kadıköy ilçesinde faaliyette bulunan özel bir yetişkin eğitim merkezinin 2010–2011 eğitim öğretim yılı öğrencilerinden hafta içi ve hafta sonu gruplarına devam eden 223 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların demografik özellikleri ise 133 (%59.6) kadın ve 90 (%40.4) erkek (yaş ortalaması; 25.66, ranj: 20–38) şeklindedir.

Veri Toplama Araçları

Narsistik Kişilik Ölçeği: Narsisizm, diğer davranış özellikleri gibi objektif araçlarla ölçümlenebilmektedir. Bu doğrultuda Narcissistic Personality Inventory (NPI) çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Raskin ve Hall tarafından 1979 yılında geliştirilen NPI ölçeği, ampirik çalışmalar açısından en fazla ilgi gören ölçek olmuştur. Raskin ve Hall, DSM III davranışsal ölçütlerini kavramsal çerçeve kabul etmişler ve narsisizmi yansıttığını düşündükleri 220 ifadeyi belirlemişlerdir. Seçilen ifadelerle yürütülen araştırmalar kapsamında içsel tutarlılık analizleri yapılarak 54 maddeden oluşan bir ölçek geliştirmişlerdir. Güvenirliği birçok çalışma ile test edilen ölçek, pek çok araştırmada yaygın şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Emmons (1984; 1987) gerçekleştirdiği araştırmalarda NPI üzerinde faktör analizi uygulamıştır. Emmons'un çalışmaları, Raskin ve Terry'nin ölçek faktörlerine yönelik araştırmada bulunmalarına aracı olmuştur. Madde ve faktör analizleri sonucunda bazı ifadeler mevcut ölçekten çıkarılmış ve 40 soruluk NPI geliştirilmiştir. Ölçek; üstünlük, sömürçülük, otorite, kendine yeterlilik, kendini beğenme, hak iddia etme ve teşhircilik olmak üzere yedi boyuta ait ifadeleri

İçermektedir (Raskin ve Terry, 1988'den akt., Atay, 2009). NPI-40, 2000'li yıllara kadar yaygın şekilde kullanılmaya devam edilmiş ve Ames ve arkadaşları 2006 yılında NPI ölçeğini 16 soru olarak yeniden düzenlemişlerdir (akt., Atay, 2009). Ölçeğin Türkçe standardizasyonu ilk olarak Kızıltan tarafından yapılmış (Kızıltan, 2000), daha sonra da 2006 yılında Atay tarafından gerçekleştirilmiştir. Kızıltan geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında NPI-40 formunu kullanırken, Atay'ın geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında kullanılan form ise uluslararası literatürde yaygın olarak kullanılan ve 2006 yılında 16 soruya indirgenen Narsistik Kişilik Envanteri-NKE [Narcissistic Personality Inventory-NPI]'dir. Ölçek iki farklı akademisyen tarafından Türkçe'ye çevrilmiş edilmiş ve üçüncü bir akademisyen tarafından geri çevirisi yapılarak aslına uygunluğu kontrol edilmiştir. İki ayrı örneklem üzerinde, ölçeğin iç güvenilirliği ve yapısal geçerliliği test edilmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen pilot uygulama sonucunda, ölçek güvenilirliğini düşüren ifadeler revize edilmiştir. Araştırmanın ikinci örneklemi ulusal ve uluslararası ölçekteki işletmelerin çalışanları oluşturmuştur. Elde edilen bulgulara göre NKE'nin gerekli güvenilirlik ve geçerlilik değerlerine sahip olduğu görülmüştür (Atay, 2006).

Schwartz Değerler Ölçeği: Shalom Schwartz tarafından geliştirilen Schwartz Value Survey (SVS) / Schwartz Değerler Ölçeği (SDÖ) kapsamlı ve uluslararası kabul gören bir ölçek olduğu için çalışmada kullanılması uygun bulunmuştur. Schwartz, 56 değer üzerinden, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 54 ülkeden büyük çoğunluğunu öğretmenler ve öğrencilerin oluşturduğu örneklemden veri toplamış ve yaptığı analizler sonucunda 56 değeri, evrensel nitelik taşıdığı düşünülen 10 değer öbeğinde toplamıştır. Araştırmanın 54 ülkede yapılması, geliştirilen değer ölçeğinin kültürler arası geçerliliği saptamasına olanak sağlamıştır. Daha sonra, Schwartz 2001 yılında yaptığı çalışmada, "ayrılık" değerini "özel yaşam" ve isteklerine düşkün olmak" gibi iki evreye ayırarak, değer listesindeki değer sayısını 57'ye yükseltmiştir (Perrinjaquet ve ark., 2005'ten akt., Karalar ve Kiracı, 2010).

Kuşdil ve Kağıtçıbaşı Türk öğretmenlerin değer yönelimleri üzerine yaptıkları çalışmada, 56 değerden oluşan Schwartz Değerler Listesini kullanmışlardır. Kullanılan ölçekteki değerler üç sosyal psikoloji uzmanının ortak çabasıyla İngilizceden Türkçeye çevrilmiştir. Denekler toplam 60 değeri ve yanlarında parantez içinde verilmiş olan açıklamaları okuduktan sonra her birini, kendi hayatlarını yönlendiren bir ilke olmaları açısından taşıdıkları

öneme göre -1 (ilkelerime ters düşer) ile 7 (en üst düzeyde önemlidir) arasında değişen bir ölçek üzerinde değerlendirmişlerdir. Yapılan araştırmanın sonuçları, öncelikle, Türk kültürüne uygunluğu saptanmış olan Schwartz değerler Listesi'nin yeni değerlerin eklenmesine de açık olduğunu göstermektedir. Ayrıca, eklenen değerlerden bazılarının içinde yer aldıkları değer tiplerinin güvenilirliğini arttırdığı da saptanmıştır. Schwartz'ın yaklaşımının kurama dayanır olması, bu listenin kültüre özgü (emik) değerler kullanılarak geliştirilmesi için önemli bir olanak sağlamaktadır. Dolayısıyla, kuramsal modelden yola çıkılarak, farklı denencelerin sınanmasına yönelik yeni değerler listeye eklenebilir. Böyle bir olanaktan, Türk insanının değer sisteminin kapsamlı bir biçimde incelenmesinde yararlanılabilir (2000).

Araştırmaya katılan bireylerden, önce tüm değerler listesini baştan sona okumaları ve kendi değerlerine aykırı buldukları değerleri (1) olarak puanlamaları, yaşamlarını yönlendirdiğini düşündükleri değerleri de (7) olarak puanlamaları istenmektedir. Değerler listesinde yer alan her bir değeri kendi yaşamları açısından ne kadar önemli görüyorlarsa; en düşük (1), en yüksek (7) arasında puanlamaları ve her değer için yalnız bir adet puan işaretlemeleri istenmektedir.

İşlem

Verilerin toplanması işlemi, araştırmacının bizzat kendisi tarafından yapılmıştır. Bu işlemler 14-27 Mart 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanması işlemi bittikten sonra elde edilen veriler SPSS 17 paket programında analize tabi tutulmuştur. Teorik modelin yapısal eşitlik modeli bağlamında yol analizi ile test edilmesi önemli tutmaktadır. Bu amaçla AMOS 16 (Arbuckle, 2007) programı kullanılmış ve istatistiksel işlemleri yapılmıştır.

Öncelikle çalışmada ele alınan bazı değişkenler açısından grubun özelliklerini betimleyici, frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmıştır. Daha sonra araştırmanın amacına uygun olarak şu işlemler yapılmıştır:

1. Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır.
2. Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşıp farklılaşmadığını

test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

3. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplar arasında fark bulunduğu saptandığında farkın hangi gruplar arasında olduğunu test etmek için Scheffe çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.
4. Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının medeni duruma göre farklılaşarak farklılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır.
5. Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının eğitim duruma göre farklılaşarak farklılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır.
6. Teorik modelin yapısal eşitlik modeli bağlamında yol analizi ile test edilmesi için AMOS 16 programı kullanılarak model oluşturulmuş ve yol analizi ile test edilmiştir.

Bulgular

Betimsel İstatistikler

Bu kısımda araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular sunulmuştur. Toplanan veriler SPSS 17 paket programında analize tabi tutulmuştur. Tablo 1'de katılımcılara uygulanan Schwartz Değerler Ölçeği'nin ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarından elde edilen puanların betimsel istatistikleri verilmiştir. Araştırmaya katılan kişilerin demografik özelliklerine bakıldığında, 133'ünün (%59.6) kadın, 90'ının (%40.4) ise

erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşları 20 ile 38 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 25.66'dır ($SS=3.22$). Katılımcıların 19'u (%8.5) kendisini düşük gelir grubunda algılayarak, 156'sı (%70) orta, 45'i (%20.2) ortanın üstü ve 3'ü ise (%1.3) yüksek gelir grubunda algılamaktadır. Katılımcıların 178'i (%79.8) yükseköğretim ve üniversite mezunu iken 45'i (%20.2) lisansüstü bir eğitime sahiptir. 79 kişi (%35.4) bir işte çalışırken 144 kişi (%64.6) ise çalışmamaktadır. Son olarak, katılımcıların 43'ünün (%19.3) evli, 180'inin (%80.7) ise bekar olduğu görülmektedir.

Korelasyonel Bulgular

Tablo 2'den de görüleceği üzere yaş ile "geleneksellik", "uyum" (değerler alt boyutları) ve "hak iddia etme" (narsisizm) arasında ters yönlü; fakat anlamlı bir ilişki vardır (sırasıyla, $r=-.26$, $r=-.24$, $p<.01$ ve $r=-.16$, $p<.05$). Bunun yanı sıra elde edilen alt boyutlar arasındaki anlamlı korelasyon katsayıları .14 ($p<.05$) ile .77 ($p<.01$) arasında değişmektedir.

Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşarak farklılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi yapılmış; analiz sonucunda sadece Schwartz Değerler Ölçeği'nin "özenetim" [$t(221)=-2.52$, $p=.012$] ve "Yardımsızlık" [$t(221)=-2.14$, $p=.034$] alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Kadınların hem "özenetim" için ($\bar{X}=38.21$, $SS=3.84$) hem de "Yardımsızlık" için ($\bar{X}=56.54$, $SS=5.62$) erkeklerden ($\bar{X}_{öd}=36.76$, $SS=4.75$ ve $\bar{X}_y=54.76$, $SS=6.78$) daha yüksek ortalamaya sahip oldukları bulunmuştur.

Tablo 1. Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin Alt Boyutlarına Ait Betimsel İstatistikler

Değişkenler	N	\bar{X}	\bar{X}_{SH}	Medyan	Mod	SS	Minimum	Maksimum
Güç	223	24,14	,33	25,00	25,00	5,01	10,00	35,00
Başarı	223	29,05	,27	30,00	30,00	4,04	9,00	35,00
Hazcılık	223	16,47	,21	17,00	18,00	3,19	3,00	21,00
Uyarılma	223	15,67	,22	16,00	15,00	3,37	5,00	21,00
Öz-Denetim	223	37,62	,28	38,00	40,00	4,27	8,00	42,00
Evrensellik	222	56,75	,43	58,00	63,00	6,54	14,00	63,00
Yardımsızlık	223	55,82	,41	57,00	60,00	6,16	16,00	63,00
Geleneksellik	223	32,34	,33	33,00	32,00	4,99	11,00	42,00
Uyum	223	23,43	,22	24,00	23,00	3,29	8,00	28,00
Güvenlik	223	43,54	,33	45,00	45,00	4,97	12,00	49,00
Üstünlük	222	1,07	,06	1,00	1,00	,98	,00	3,00
Teşhircilik	223	1,00	,06	1,00	,00	1,04	,00	3,00
Otorite	223	,86	,05	1,00	,00	,82	,00	2,00
Sömürücülük	223	1,16	,05	1,00	1,00	,85	,00	3,00
Hak İddia Etme	223	,38	,03	,00	,00	,59	,00	2,00
Kendine Yeterlilik	223	,96	,05	1,00	1,00	,86	,00	3,00

Tablo 2.
Yaş, Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyonlar

	Yaş	Güç	Başarı	Hazırlık	Uyarılma	Öz-Denetim	Evrensellik	Yardımsızlık	Geleneksellik	Uyum	Güvenlik	Üstünlük	Teşhircilik	Otorite	Sömürücülük	Hak İddia Etme	Kendine Yeterlilik
Yaş	1	-.064	-.093	-.067	-.065	-.085	-.089	-.056	-.263**	-.238**	-.026	.109	-.034	-.017	.107	-.164*	.034
Güç		1	.545**	.338**	.161*	.131	.075	.154*	.404**	.334**	.351**	.125	.221**	.419**	.111	.107	-.023
Başarı			1	.435**	.206**	.509**	.452**	.506**	.343**	.492**	.539**	.209**	.128	.250**	.128	.059	.144*
Hazırlık				1	.231**	.356**	.305**	.334**	.225**	.303**	.361**	.043	.204**	.208**	.116	.035	.022
Uyarılma					1	.336**	.264**	.157**	.093	.144*	.076	.108	.182**	.144**	.012	.082	.067
Öz-Denetim						1	.733**	.613**	.186**	.424**	.560**	.226**	.105	.034	.075	-.033	.121
Evrensellik							1	.768**	.302**	.560**	.641**	.096	.018	-.064	.053	-.071	.072
Yardımsızlık								1	.460**	.618**	.655**	.053	-.010	-.036	-.060	-.058	.022
Geleneksellik									1	.520**	.450**	.000	.029	.039	-.062	.023	-.053
Uyum										1	.574**	.060	-.040	.053	-.034	.013	.026
Güvenlik											1	.093	.045	-.004	.040	-.045	.042
Üstünlük												1	.283**	.129	.180**	-.048	.317**
Teşhircilik													1	.299**	.258**	.084	.000
Otorite														1	.217**	.060	-.044
Sömürücülük															1	-.029	.075
Hak İddia Etme																1	-.121
Kendine Yeterlilik																	1

* $p < .05$; ** $p < .01$

Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşp farklılaşmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış; analiz sonucunda sadece Schwartz Değerler Ölçeği'nin "başarı" alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaştığı görülmüştür [F(3, 219)=4.79, $p=.003$]. Hangi gruplar arasında fark olduğunu test etmek için Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılmış; kendini ortanın üstünde algılayan grubun "başarı" puan ortalamasının ($\bar{X}=27.33$, $SS=5.40$), kendini düşük ($\bar{X}=31.05$, $SS=2.61$) ve orta ($\bar{X}=29.33$, $SS=3.55$) sosyoekonomik düzeyde algılayan grubun "başarı" puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha düşük olduğu bulunmuştur.

Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının medeni duruma göre farklılaşp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi yapılmış; analiz sonucunda sadece Schwartz Değerler Ölçeği'nin "uyarılma" [$t(221)=-3.84$, $p=.000$] ve "geleneksellik" [$t(221)=-2.15$, $p=.032$] alt boyutlarının medeni duruma göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Bekarların hem "uyarılma" için ($\bar{X}=16.09$, $SS=3.14$) hem de "geleneksellik" için ($\bar{X}=32.69$, $SS=4.74$) evlilerden ($\bar{X}_u=13.95$, $SS=3.79$ ve $\bar{X}_g=30.88$, $SS=5.80$) daha yüksek ortalamaya sahip oldukları bulunmuştur.

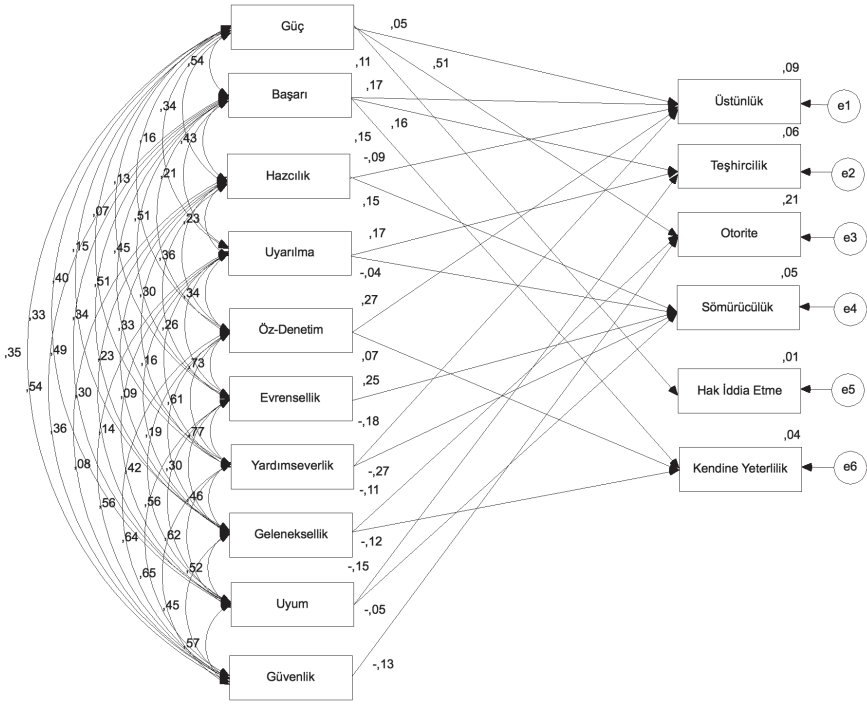
Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının eğitim duruma göre farklılaşp fark-

lılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi yapılmış; analiz sonucunda sadece Schwartz Değerler Ölçeği'nin "geleneksellik" [$t(221)=2.14$, $p=.034$] alt boyutunun eğitim duruma göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Üniversite mezunlarının "geleneksellik" açısından ($\bar{X}=32.70$, $SS=4.84$) lisans üstü eğitime sahip kişilerden ($\bar{X}=30.93$, $SS=5.40$) daha yüksek ortalamaya sahip oldukları bulunmuştur.

Yapısal Eşitlik Modeli ve Yol Analizi

Bu çalışmada literatür ışığında oluşturulan teorik modelin yapısal eşitlik modeli bağlamında yol analizi ile test edilmesi önemli bir yer tutmaktadır. Bu amaçla AMOS 16 (Arbuckle, 2007) programı kullanılarak Şekil 1'de görülen model oluşturulmuş ve yol analizi (path analysis) ile test edilmiştir. Şekil 1'den de görüleceği üzere, değerlerin narsisizmin belirli alt boyutlarını yordayan önemli bir değişken olduğu düşünülmektedir.

Öncelikle Şekil 1'de görülen yapısal eşitlik modelinin matematiksel olarak uygun bir model olup olmadığını belirlemek için uyum indeksleri incelenmiştir. Modelin uygunluğu incelenirken, RMSEA (the Root Mean Square Error of Approximation), IFI (Incremental Fit Index), CFI (Comparative Fit Index) ve χ^2/sd değerleri kritik ölçüt olarak alınmıştır (Brown, 2006; Tabachnick ve Fidell, 2007; Weston ve Gore, 2006). Browne ve Cudeck (1993) modelin uygun olarak kabul edilebilmesi için

Şekil 1.

Değerler Ölçeği'nin Alt Boyutlarının Narsisizm Alt Boyutlarını Yordama Gücünü Açıklayan Yapısal Eşitlik Modeli

RMSEA değerinin 0.08'den küçük olması gerektiğini; Hu ve Bentler (1999) ise IFI ve CFI değerlerinin 0.90 ve üzeri olması gerektiğini belirtmiştir. Sun (2005) ise χ^2/sd oranının 2'nin altında olmasının modelin kabul edilebilirliği açısından yeterli olduğunu ifade etmiştir. Yapılan analiz sonucunda model uygunluğu için elde edilen RMSEA değerinin 0.06, IFI ve CFI değerlerinin ise 0.96 olduğu görülmüştür. χ^2/sd ise 1.93'tür. Böylece ilgili literatür ışığında modelin doğru kurulduğu kabul edilmiştir.

Şekil 1'de tek yönlü oklar yordayıcı değişkenlerin (değerler) yordanan değişkenler (narsisizm) üzerindeki etkisini, çift yönlü oklar ise değişkenler arası korelasyonu temsil etmektedir. Modelin karmaşık örüntüsünden dolayı regresyon ve korelasyon katsayıları net olarak görülememektedir. Bu nedenle standardize olmuş ve olmamış regresyon değerleri ile anlamlılık düzeyleri Tablo 3'te tekrar verilmiştir. Değerlerin alt boyutları arasındaki korelasyon katsayıları Tablo 2'de verildiğinden tekrar burada verilmemiştir.

Tablo 3'de görüldüğü gibi "güç", "otorite" puanlarını pozitif yönlü olarak yordarken ($\beta=.51, p=.000$), "güvenlik", "otorite" puanlarını negatif yönlü olarak yordamaktadır ($\beta=-.14, p=.049$). Bir diğer ifade ile

bir değer olarak "güç" puanları 1 standart sapma arttığında narsisistik "otorite" puanları .51 standart sapma artmakta; "güvenlik" puanları 1 standart sapma artış gösterirken ise "otorite" puanları .14 standart sapma azalma göstermektedir. Bunun yanısıra, "başarı" ve "uyarılma" değerleri "teşhirciliği" (sırasıyla $\beta=.17, p=.030$ ve $\beta=.17, p=.011$); "hazcılık", "evrensellik" ve "yardımsızlık", "sömürücülüğü" (sırasıyla $\beta=.15, p=.031$, $\beta=.25, p=.019$ ve $\beta=-.27, p=.016$); "öz-denetim" ve "yardımsızlık" ise "üstünlüğü" (sırasıyla $\beta=.27, p=.002$ ve $\beta=-.18, p=.036$) anlamlı olarak yordamaktadır. Şekil 1'de narsisizm değişkenlerini tanımlayan kutuların üstünde yer alan değerler R^2 değerleri olup, o değişkenin toplamda açıklanma varyansını ifade etmektedir. Örneğin "güç", "geleneksellik" ve "güvenlik", "otoriteye" ait toplam varyansın %21'ini açıklamaktadır.

Tablo 3.
Değerlerin Narsisim Puanlarını Yordama Gücünü Gösteren Regresyon Katsayıları

			β	SH	B	p
Üstünlük	<---	Güç	,053	,016	,010	,506
Otorite	<---	Güç	,509	,011	,084	,000
Hak İddia Etme	<---	Güç	,107	,008	,013	,107
Üstünlük	<---	Başarı	,171	,023	,041	,071
Teşhircilik	<---	Başarı	,165	,020	,042	,030
Kendine Yeterlilik	<---	Başarı	,150	,017	,032	,060
Üstünlük	<---	Hazcılık	-,087	,023	-,027	,238
Sömürücülük	<---	Hazcılık	,154	,019	,041	,031
Teşhircilik	<---	Uyarılma	,169	,021	,052	,011
Sömürücülük	<---	Uyarılma	-,040	,017	-,010	,563
Üstünlük	<---	Öz-Denetim	,271	,020	,062	,002
Kendine Yeterlilik	<---	Öz-Denetim	,066	,016	,013	,386
Sömürücülük	<---	Evrensellik	,249	,014	,032	,019
Üstünlük	<---	Yardımseverlik	-,179	,014	-,029	,036
Sömürücülük	<---	Yardımseverlik	-,266	,015	-,037	,016
Otorite	<---	Geleneksellik	-,106	,012	-,018	,128
Kendine Yeterlilik	<---	Geleneksellik	-,117	,012	-,020	,095
Teşhircilik	<---	Uyum	-,145	,024	-,046	,053
Sömürücülük	<---	Uyum	-,049	,022	-,013	,562
Otorite	<---	Güvenlik	-,135	,011	-,022	,049

β : Standardize regresyon katsayısı; B: Standardize olmamış regresyon katsayısı; SH: Standart Hata

Tartışma

Yaş ile “geleneksellik”, “uyum” (değerler alt boyutları) ve “hak iddia etme” (narsisizm) arasında ters yönlü; fakat anlamlı bir ilişki olduğunun bununla beraber elde edilen alt boyutlar arasındaki anlamlı korelasyon katsayısı .14 ile .77 arasında değişmektedir. Geleneksellik alt boyutunun içeriğine bakıldığında, hayatı kabullenmek, ılımlı olmak, dindar olmak, alçak gönüllü olmak, geleneklere saygıyı, mahremiyete ve özel haklara saygıyı görmekteyiz. Oysa narsisizmin alt boyutu olan hak iddia etmede ise; kendini mükemmel görme ve çevresindeki canlı cansız her şeyin de mükemmel olması gerektiği yaklaşımı vardır. Yaş arttıkça insanların daha da olgunlaşmaları, kendilerini ve çevrelerini olduğu gibi kabul etmeleri beklenir. Elde edilen bulgular da bu beklentinin gerçekleştiği yönündedir.

Cinsiyete göre farklılaşma olup olmadığı incelenmiş; sadece Schwartz Değerler Ölçeği'nin “özdeneetim” ve “yardımseverlik” alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Kadınların hem özdeneetim için hem de yardımseverlik için erkeklerden daha yüksek ortalamaya sahip oldukları bulunmuştur. Üncü'nün (2008) yaptığı çalışmada elde edilen bulgular yapılan çalışma ile paralellik göstermektedir. “Özdeneetim” ve “yardımseverlik” alt boyutlarının kadınlar lehine anlamlı farklılık göstermesinin “sosyal kimlik” kavramıyla açıklanabileceği düşünülmektedir. Bir çok toplumda

cinsiyet statü olarak görülmüş ve bu statüye uygun rol beklentisi içinde olunmuştur. Toplumumuzda kadın “anne” kimliği ile özdeşleştirildiği için özdeneetim ve yardımseverlik alt boyutunun kadınlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği düşünülmektedir. Dilmaç, Bozgeyikli ve Çıkkılı (2008), tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada ise, evrensellik, özyönelim ve güç değerleri açısından cinsiyetler arası bir farklılığın ortaya çıktığını görmekteyiz. Evrensellik ve özyönelim değerleri boyutunda farklılaşma erkek öğrenciler lehineyken, güç boyutunda kız öğretmen adaylarının lehine farklılaşma gösterdiği gözlenmiştir. Mehmedoğlu (2006), tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada ise, çalışmada kız ve erkek öğrencilerin değer grubuna verdikleri önem düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Bir diğer araştırma bulgusu da Dilmaç, Deniz ve Deniz (2009), tarafından gerçekleştirilen çalışmadır. Bu araştırma bulgusunda ise cinsiyet değişkenine göre değerlerin alt boyutlarının arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Hazcılık alt boyutunda kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu fark erkek öğrencilerin lehinedir. Değerler ölçeğinin bir diğer alt boyutu özdenetimde, kız öğrencilerin aritmetik ortalamaları anlamlı bir farkı ifade ettiği görülmektedir. Bu fark kız öğrencilerinin lehine olduğu görülmektedir. Yardımseverlik, Uyum, Güvenlik alt boyutlarında da kız öğrencilerinin lehine olduğu görülmektedir.

Yiğit ve Dilmaç (2011), tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada ise, insani değerler ölçeği alt boyutlarından sorumluluk, dostluk/arkadaşlık, barışçı olma saygı, dürüstlük ve hoşgörü alt boyutunda kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Schwartz Değerler Ölçeği ve Narsisizm Ölçeği'nin alt boyutlarının algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş; sadece Schwartz Değerler Ölçeği'nin "başarı" alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaştığı görülmüştür. Hangi gruplar arasında fark olduğuna bakılmış ve kendini ortanın üstünde algılayan grubun "başarı" puan ortalamasının, kendini düşük ve orta sosyoekonomik düzeyde algılayan grubun "başarı" puan ortalamasından anlamlı düzeyde düşük olduğu bulunmuştur.

Schwartz'ın değer boyutlarının tanımlarında, başarı; sosyal standartlara göre gösterilen kişisel başarı olarak tanımlanır. Kendini ortanın üstünde algılayan grubun "başarı" ortalamasının, kendini düşük ve orta sosyoekonomik düzeyde algılayan gruba göre daha yüksek olması beklenir.

Oluşturulan yapısal eşitlik modeline göre; "güç", "otorite" puanlarını pozitif yönlü olarak yordarken, "güvenlik", "otorite" puanlarını negatif yönlü olarak yordamaktadır. Bunun yanı sıra, "başarı" ve "uyarılma" değerleri "teşhirciliği"; "hazcılık", "evrensellik" ve "yardımseverlik", "sömürücülüğü", "öz-denetim" ve "yardımseverlik" ise "üstünlüğü" anlamlı olarak yordamaktadır. Aynı yaş grubu olma özelliği gösteren bir araştırmada ise; Dilmaç ve arkadaşları (2009), tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada öğrencilerin öz anlayış puanları ile değerler ölçeğinin başarı, hazcılık, öz denetim ve uyarılma, evrensellik, yardımseverlik, uyum ve güvenlik alt boyutları arasında pozitif ilişki olduğu görülmektedir. Araştırma bulgusundan da anlaşıldığı gibi problemlerine mantıklı çözüm arama olarak tanımlanan öz-anlayış ile öğrencilerin sahip oldukları değerler arasında pozitif ilişki olduğu ifade edilmiştir. Bu araştırma bulguları da, elde edilen araştırma bulgularını da dolaylıda olsa destekler niteliktedir. Araştırma bulgularıyla doğrudan ilişkili olmasına rağmen, Dilmaç, Hamarta, Yiğit, Yıldız ve Büyükyıldırım (2011), tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada ise, aynı yaş gurubuna yönelik olup kullanılan ölçüm araçlarından insani değerler ölçeğinin aynı olduğu, ortaöğretim öğrencilerinin değer tercihleri ile fonksiyonel olmayan tutumlarının arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik gerçekleştirilen araştırma bulgusuna bakıldığında fonksiyonel olmayan tutumlar ölçeği mükemmeliyetçi tutum alt boyutunun insani değerler ölçeğinin sorumluluk, dostluk/arkadaşlık, barışçı olma ve hoşgörü alt boyutları ile manidar bir ilişkiye sahip

olduğu görülmektedir. En yüksek ilişki sorumluluk alt boyutunda yer almaktadır. Fonksiyonel olmayan tutum ölçeğinin onaylama ihtiyacı alt boyutunun insani değerler ölçeğinin sorumluluk, barışçı olma, saygı ve hoşgörü alt boyutları ile manidar bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. En yüksek ilişki saygı alt boyutunda yer almaktadır. Fonksiyonel olmayan tutum ölçeğinin bağımsız tutum alt boyutunun insani değerler ölçeğinin sorumluluk ve hoşgörü alt boyutları ile manidar bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. En yüksek ilişki hoşgörü alt boyutunda yer almaktadır. Fonksiyonel olmayan tutum ölçeğinin değişken tutum alt boyutunun insani değerler ölçeğinin sadece hoşgörü alt boyutu ile manidar bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu araştırma bulgu, araştırmamızdan elde etmiş olduğumuz bulgumuzu doğrudan destekler nitelikte olmasa, dolaylı olarak ilişki olduğunu varsaymamız mümkündür. Araştırmayla dolaylı olarak ilişki görülen bir diğer araştırma ise, Aluja ve Garcia'nın (2004) araştırmasında, 5 boyutlu kişilik modeli ile sosyal değerler arasındaki ilişki sınamıştır. Goldberg'in 5 büyük kişilik boyutunu ölçen Sıfat Listesi ile Schwartz Değer Envanteri'nin ölçek olarak kullanıldığı araştırmada, kişilik özellikleri ve sosyal değerler arasında, her iki cins için de anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Dışadönüklük kişilik alt boyutu ile sosyal güç değeri arasında (.17), dışadönüklük kişilik alt boyutu ile düzen değeri arasında (.12); vicdanlılık kişilik alt boyutu ile düzen değeri arasında (.49) anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Dostane olmamak kişilik alt boyutu ile sosyal güç değeri arasında (.20), dostane olmamak ile düzen arasında (-.13) ve dostane olmamak kişilik alt boyutu ile yardımseverlik değeri arasında (-.29) ilişki görülmüştür. Entelektüellik kişilik alt boyutu ile sosyal güç değeri arasında (.23) ve entelektüellik kişilik alt boyutu ile düzen değeri arasında (.18) ilişki elde edilmiştir. Araştırmanın cinsiyet değişkeni bağlamındaki sonuçları; kadın ve erkek denekler arasında dostane olmama, entelektüellik, nevrozizm kişilik alt boyutları ve sosyal güç değeri açısından farklar bulunduğunu göstermektedir. Dostane olmama özelliği erkeklerde daha yüksek bir değer, entelektüellik yine erkeklerde daha yüksek bir değer olarak görülmektedir. Nevrotizm kadınlarda daha yüksek puan sergileyen bir özellik olarak tespit edilmiştir. Sosyal güç değeri ise erkeklerde daha yüksek puan sergilemiştir.

Kilit (2008) tarafından yapılan İnsan Değerlerinin ve Kişilik Özelliklerinin Problem Çözme Yaklaşımıyla İlişkileri: Banka Çalışanları Üzerine Bir Araştırma konulu çalışmanın bulgularına göre; Orta psikotik bireylerin en fazla önem verdikleri amaç değerlerin sırasıyla mutluluk, rahat bir yaşam, aile güvenliği amaçsal değerleri; en az önem verdikle-

ri amaç değerlerin ise sırasıyla güzellikler dünyası, ulusal güvenlik, olgun sevgi ve barış içinde bir dünya değerleri olduğu, orta psikotik bireylerin en fazla önem verdikleri araç değerlerin sırasıyla dürüst, neşeli, cesaretli, bağımsız değerleri en az önem verdikleri araç değerlerin ise sırasıyla entelektüel, itaatkar ve temiz değerleri olduğu, Nörotik bireylerin en fazla önem verdikleri amaç değerlerin sırasıyla aile güvenliği, iç huzur, mutluluk değerleri; en az önem verdikleri amaç değerlerin ise sırasıyla olgun sevgi, bilgelik, heyecanlı bir yaşam ve zevk değerleri olduğu, nörotik bireylerin en fazla önem verdikleri araç değerlerin sırasıyla dürüst, bağımsız ve mantıklı; en az önem verdikleri araç değerlerin ise sırasıyla entelektüel, itaatkar, muktedir, hayal gücü kuvvetli ve geniş görüşlü değerleri olduğu, Orta dışa dönük bireylerin en fazla önem verdikleri amaç değerlerin aile güvenliği; en az önem verdikleri amaç değerlerin ise sırasıyla olgun sevgi, güzellikler dünyası, heyecanlı bir yaşam, zevk ve bilgelik değerleri olduğu, orta dışa dönük bireylerin en fazla önem verdikleri araç değerlerin dürüst, sorumluluk sahibi ve mantıklı değerleri; en az önem verdikleri araç değerlerin ise sırasıyla itaatkar, entelektüel, muktedir, bağışlayıcı ve hayal gücü kuvvetli değerleri olduğu, Yalan boyutu yüksek bireylerin en fazla önem verdikleri amaç değerlerin aile güvenliği, basarı hissi ve mutluluk, en az önem verdikleri amaç değerlerin ise sırasıyla olgun sevgi, güzellikler dünyası, heyecanlı bir yaşam, zevk ve bilgelik değerleri olduğu, yalan boyutu yüksek bireylerin en fazla önem verdikleri araç değerlerin dürüst, sorumluluk sahibi, mantıklı ve bağımsız, en az önem verdikleri araç değerlerin ise sırasıyla entelektüel, muktedir, itaatkar, hayal gücü kuvvetli ve bağışlayıcı değerler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bilsky ve Schwartz (1994) duygusal dengesizlik puanı yüksek olan ve bunalmış yaşayan bireylerin en temel özellikleri arasında, bu on değer türünün (güç, basarı, uyarılma, hazcılık, özyönelim, iyilikseverlik, evrensellik, güvenlik, geleneksellik ve uyum) hiçbirisinden yeterli puan alamama olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çalışmanın sonuçlarından duygusal dengesizlik kişilik özelliği ile başarı, uyarılma, hazcılık, geleneksellik değerleri arasında manidar bir ilişki olmaması araştırma bulgusunu destekler niteliktedir. Gençoğlu'nun (2006) üniversite öğrencilerinin iyimserlik düzeyleri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği ve araştırma konusu yapılan bağımsız değişkenlerden kendini gerçekleştirme düzeyi, duygusal kararlılık düzeyi, nevrotik eğilim düzeyi, psikotik eğilim düzeyi, aile ilişkileri düzeyi, sosyal ilişki düzeyi, sosyal norm düzeyi ve antisosyal eğilim düzeyleri ile iyimserlik düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Bu çalışmada bireylerin iyimserlik düzeylerinin kişilik özelliklerini önemli oranda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Gençoğlu'nun

araştırma sonuçlarında; nevrotik eğilim düzeyi ile iyimserlik arasında negatif yönde anlamlı ilişki bulunması, bu araştırmayı iyimserliği temsil ettiği düşünülen yardımseverlik değeri ile nevrotik eğilimi temsil ettiği düşünülen duygusal dengesizlik kişilik özelliği arasında negatif ilişkiler görülmesi bakımından desteklemektedir. Çiğdemoğlu'nun (2006) Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Akran Baskısı, Özsaygı ve Dışadönüklük Kişilik Özelliklerinin Okul Türüne Göre İncelenmesi konulu çalışmasında öğrencilerin dışadönüklük kişilik özelliğine sahip olmaları ile özsaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Pearson Korelasyon testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda öğrencilerin dışadönüklük puanları ile özsaygı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayısı .288 olarak bulunmuştur. Bu bulgu; öğrencilerin dışadönüklük kişilik özelliğine sahip olmaları ile özsaygı düzeyleri arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir. Çiğdemoğlu'nun araştırma sonuçlarında; dışa dönüklük kişilik özelliğiyle özsaygı arasındaki anlamlı ilişki bulunması, bu araştırmayı özsaygıyı temsil ettiği düşünülen öz denetim değeri ile dışa dönüklük arasında anlamlı ilişkiler görülmesi bakımından desteklemektedir. Johnson ve Ostendorf (1993), tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada ise, dışa dönüklük kişilik özelliğini; hazcılık, uyarılma, geleneksellik ve uyum değerlerin yordadığı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, modeldeki "güç", "başarı", "hazcılık", "uyarılma", "özdenetim" ve "evrensellik" narsisizm üzerinde pozitif; "yardımseverlik" ve "güvenlik" ise narsisizm üzerinde negatif yönde etkiye sahip değer boyutlarıdır. Narsistik kişilikler görünenin aksine son derece zayıf ve güçsüzdürler. Bu nedenle de dış dünyaya karşı sürekli bir güç arayışı içinde olurlar. Zayıflıklarını ve güçsüzlüklerini; güçlü ve başarılı görüntüleri ile gizleme çabası içindedirler. Bu onları ötekine rağmen var olmaya iter. Oysa yardımseverlik ve güvenlik ihtiyacı insanı diğeri dikkate almayı ve diğeri ile beraber var olmayı zorunlu kılar.

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen bulgular ve ulaşılan genel sonuçlar ışığı altında, bu konu ile ilgili araştırma yapacak olan araştırmacılara şu önerilerde bulunabilir:

1. Bu çalışmanın daha geniş bir örneklem üzerinde tekrarlanması sonuçların tutarlılığını görmek açısından yararlı olacaktır.
2. Bu çalışmada ele alınmayan diğer demografik özelliklerin de değerler ve narsistik özellikler bağlamında incelenmesinde yarar vardır.
3. Yapısal eşitlik modeliyle ortaya koyduğumuz modelin başka örneklerle de test edilmesi modelin geçerliliğini test etmek açısından önemli bilgiler sağlayacaktır.

Value Preferences Predicting Narcissistic Personality Traits in Young Adults*

İbrahim Halil GÜNGÖR^a
Istanbul Arel University

Halil EKŞİ
Marmara University

Osman Tolga ARICAK
Fatih University

Abstract

This study aimed at showing how the value preferences of young adults could predict the narcissistic characteristics of young adults according to structural equation modeling. 133 female (59.6%) and 90 male (40.4%), total 223 young adults participated the study (average age: 25.66, ranging from 20 to 38). Ratio group sampling method was used while choosing the participants. In order to collect data "Narcissistic Personality Inventory" and "Schwartz's Value Scale" were used. The theoretical model was tested in terms of structural equation modeling by using AMOS 16 program. The study revealed that power, success, hedonism, excitement, self-control and universality have positive effects on narcissism, while benevolence, safety have a negative effect on narcissism. Although being quite weak and powerless, narcissistic personalities are always in need of power towards outer world. This enforces them to exist despite "the other". On the other hand the need of benevolence and safety enforce people to take notice of others and exist together with the other.

Key Words

Personality, Narcissistic Personality, Value, Schwartz's Value Scale.

It is not easy to describe narcissism. Narcissism is person's loving and liking himself, and feeling himself important and valuable, also being pleased with himself.

Self-respect, eigenvalue, self- esteem, or self-worth are the feelings which someone feels about his valuableness. Naturally these feelings reveal most when communicating with other people (Özmen, 2006). When etymologically focused on, narcissism comes from the Greek word *narke* which means stolidity or being insensitive towards sensual stimulus

(Geçtan, 2010). When we focus on psychology, the term narcissism is mostly seen in psychoanalytical texts. The term was used by Naccke in 1899 to define human behavior towards his own body as behaving someone else's body in sexual aspect, in other words looking, loving or patting his own body in order to get satisfied, (Freud, 1914/2007). Freud mentioned about narcissism while talking about object choice in homosexuality in his work *Three Essays on the Theory of Sexuality*. "*They consider themselves as sexual objects. They start from a narcissist point and they look for a man who would represent themselves and love them as their mothers do*". In 1909 Freud started to think about inserting a intermediate phase between autoerotism and object choice. In this phase there is also a sexual object, yet this object is child's herself or her body. Thus, this phase is called "narcissism" (Egilmmez, 1996). Before the term narcissism was owned by psychoanalysis, it was defining a specific term, a kind of sexual deviation. Although this sexual deviation is defined in psychological text, it was first associated with Narkisos myth by English sexual scientist Ellis (1998 cited in Kızıltan, n.d.). Ellis not only mentioned about the specific deviancy, but also pointed out the con-

* This study derived from a project of the first author submitted to the Applied Psychology Masters' Program at Istanbul Commerce University under the supervision of Prof. Dr. Halil Ekşi. This study was presented at the Values Education Symposium, October 26-28, 2011, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey.

a **M.A. İbrahim Halil Güngör** is a PhD candidate in Clinical Psychology program at İstanbul Arel University. His research interests include personality disorders and cognitive behavioral therapies. Correspondence: İstanbul Arel University Kemalpaşa Mahallesi, Halkalı Caddesi No: 101 34295 Sefaköy - Küçükçekmece İstanbul- Turket E-mail: ihalilgungor@gmail.com Phone.: 0216 540 9696

nection of the term with behaviors not associated with sexuality in his article published in 1898 for the first time... “it is mostly seen among women and is defined as concerning about and admiring herself and getting lost in this situation at times.” (Cooper, 1986 cited in Kızıltan, n.d.).

In Freud's Narcissism, the term is considered in the psychoanalytic theory and associated with libidinal investment. While taking into consideration this issue theoretically, Freud aims at adding narcissistic phenomenon creating issues in terms of instinct theory to his general theory. Meanwhile, Freud tries to disprove the views of Jung and Adler who put forward libido theory.

But the result is complicated and deduction has never reached satisfying results. The main idea of the Narcissism is the existing of a phase during which person chooses her own ego and as the object of libido. The need to improve premier and normal narcissism was emerged as a result of describing schizophrenia considering libido theory. “The libido coming from outer world is directed to ego and this results in narcissism.” Freud thinks that the narcissism which is formed when libidinal investments are gathered from outer objects must be considered as a secondary form which is designed over the premiere one. According to Freud, human has two sexual objects at the beginning- herself and the woman taking care of her. Because of this he assumes that every human has a premier narcissism (Freud, 1964 cited in Eğrilmez, 1996).

Freud used the term narcissistic for at least four different meanings: 1) in clinic aspect, person's behaving her own body as a sexual object; as sexual deviation. 2) as a psychological-sexual development stage; as a natural stage a person invests on herself in a libidinal aspect. 3) to describe two different situations in object relations i) rather than the real qualifications of the object, person's choosing an object for her own needs; ii) while communicating with others in order to indicate the lack of object relations. 4) in order to describe different aspects of self-confidence. On the other hand, Freud did not indicate a distinct discrimination if narcissism is normal or is a disorder (Cooper, 1989 cited in Doğaner, 1996).

There has been no agreement on narcissism after Freud. The disagreement among psychoanalyst has further increased the confusion and ambiguity in the area. The concept of narcissism has widened with the concepts of ego psychology. Other psychological elements were also included in the term narcissism. The concepts like self-hood, *grandiose self*, *self-representations*, *object-representations*, *dyadic*

relations were started to be considered in the term narcissism. 30 years after Hartmann, *selfhood psychology* and *object relations theories* are developed and new definitions of narcissism are made based on these elements. According to *self-hood psychology* (Kohut), while narcissism is a personality disorder, for *object relations theory* (Kernberg, Volkan) it is *personality organization* (Odağ, 1996).

Geçtan (2010) emphasizes that in psychiatry practice it is very difficult to discriminate between normal narcissism and pathological narcissism. A person's loving and valuing herself is normal, even a necessary feeling. Yet, it is not possible to define and say at which level these feelings turn into personality disorders.

Masterson (2006) states that the basic clinical features of narcissistic personality disorder are grandiosity, excessive self-dependence, despite running after the other in order to achieve appreciation and approval, the lack of apathy towards others. A person with a narcissistic disorder seeks perfection in all her works, has a limitless motivation to attain richness, power and beauty, and to find others to admire her. Narcissistic people have very bad relations with others they lost the capacity to love others. Such kind of risen ego arises in order to win recognition when person needs self-respect and when there is no love. Therefore, narcissism does not represent a person's loving herself, but being alienated to herself (Gençtan, 2010).

The concept of “value” which comes from the Latin word *valera* means “being valuable” or “being powerful” and is first emerged by Znaniecki in 1918 (Kahle & Turner, 1983 cited in Bilgin, 1995). According to Rokeach (1973), value is an adverse behavior, or a constant belief in purpose of life. In other words value is “the beliefs about ideal behaviors or purpose of life”. According to Meglino and Ravlin, value is in internalized belief that indicates what an individual has to do. According to another author who associates values with beliefs, value is principles and beliefs which a social group developed in order to maintain unity and functioning of it and which were accepted and supported by the society itself (Özgüven, 1999 cited in Koca, 2009).

On the other hand, Schwartz described value as a social actor which takes part in choosing the actions, evaluating the people and events, and explaining the actions and behaviors. Further values are the desirable purposes which show diversity in terms of importance in an individual's life and guide the individual in her life (cited in Koca, 2009). It is impossible to think of values independ-

ent from each other. Values are the main elements of individual's cognitive construction. A high consistency among the values is one of the prerequisites of the person's adjusting to environment. This is also the cause of people showing consistent behaviors (Özense, 2003).

Value theorists stated that values are shaped according to the wives of people who evaluate the things in their environment and studied how to measure the value priorities of people (Rokeach, 1973, Schwartz, 1992). People's evaluating the new stimulus in their environment is a cognitive process in which they used the information gained from previous experiences (Bargh et al., 1992). The existing information is used as a comparison principle by reorganizing in giving meanings to the new objects and events. As these comparable principles are related to time and situations, they are called "values". Schwartz and Bilsky (1987) defined values as "cognitive reflections of universal necessities of humans." In this definition the distinctive aspect of values are also emphasized. The differences of importance levels that individuals attach values make individuals, groups and cultures different (cited in Devrani, 2010).

This study is aimed at showing the connection between value preferences and narcissistic characteristics. Also the results are examined considering the age and sex variables.

Method

Participants

The participants are the 233 adults students who are studying at a private adult education center in İstanbul province, Kadıköy district, in the 2010-2012 academic year, at both weekend and weekdays groups. The demographic properties of the participants are that 133 female (59.6 %) and 90 male (40.4%) participants participated for this study (average age: 25.66, ranging from 20 to 38 years).

Data Collection Tools

Narcissistic Personality Inventory-NPI: narcissism, like other behavior features, can be measured with objective instruments. In this respect Narcissistic Personality Inventory (NPI) is the basis for this study. Narcissistic Personality Inventory which was developed by Raskin and Hall in 1979 has become the mostly used inventory for empiric studies. Raskin and Hall considered DSM III behavioral inventories as national framework and specified 220

statements which reflect narcissism. A scale with 54 items was developed by analyzing the internal consistencies of the items. The scale whose reliability is tested after several studies, has been used in a number of studies. Emmons (1984; 1987) implemented factor analysis on NPI in his studies. Emmons' studies emerged Raskin and Terry to study on scale factors. As a result of the item and factor analysis, some statements were removed from the scale and a 40 question- NPI is developed. The scale includes statements about these seven dimensions: superiority, exploitativeness, authority, self-efficacy, self-esteem, entitlement and exhibitionism (Raskin & Terry, 1988 cited in Atay, 2009). NPI-40 had been widely used by the researchers until the 2000's, and redesigned by Ames et. al. In 2006 and it is regarded to 16 question- scale. (cited in Ata, 2009). The first Turkish standardization was done by Kızıltan (2000), and later, was put into practice by Atay in 2006. While Kızıltan used the NPI-40 in his validity and reliability study, Atay used the more widely used version of the NPI which was reduced to 16 questions in 2006. The scale was translated into Turkish by two different academicians and translated back into its original form by another academician and thus it is checked if it is suited the original form. The internal reliability and construct validity was tested on two different samples. The statements which reduced the reliability in the scale were revised after the pilot study on university students. The second samples were the workers of some national and international businesses. According to the results, NPI was proved to be reliable and valid (Atay, 2006).

Schwartz Value Scale: Schwartz Value Survey is considered to be used in this study as it is comprehensive and international. Schwartz considering 56 values, collected data of samples from 54 countries including Turkey, which were mainly teachers and learners and gathered these 56 values under 10 values which he thought to have international features. Conducting the study in 54 countries ensured the study to be internationally valid. Later in 2001 Schwartz divided the value "accepting portion in life" into two as "private life" and "being keen on desires" thus the number of values reached 57 (Perrinjaquet et al., 2005 cited in Karalar & Kiraci, 2010).

Kuşdil and Kağıtçıbaşı used the 56-value Schwartz Value Inventory for their study on Turkish teachers value tendencies. The values in the inventory were translated into Turkish by three social psychology expert. The participants graded the 60 values in terms of their importance in their lives considering the scales from 1 to 7 (1=contrary to

my principles; 7=has the outmost importance).the results of the study revealed that SVI is suitable for Turkish culture, yet new values could be added to the list. Further some of the newly added values are stated to increase the reliability of the groups they are in. As Schwartz' approach is based on theory, it helps to improve the list considering the cultural values. Thus new values can be added to the list considering the theoretical model and this new list can be used to examine the values system of Turkish people (2000).

Participants are first required to read the all list of values and grade the values which they think controversy to their values as (1), and the ones which direct their lives as (7). Considering the importance of values in their lives, they are required to grade the least important one as (1) and the most important one as (7).

Procedures

Data collection is conducted by the researchers themselves. Data collection procedure is done between 14 and 27 March, 2011. The data collected are analyzed with SPSS 17 program. It is crucial to test the theoretical model in the context of structural equation model through path analysis. With the purpose of doing so, AMOS 16 (Arbuckle, 2007) software was employed and statistical analyses have been performed.

First of all, the features of participants were defined on frequencies and percentages. Than these procedures are followed considering the aims of the study.

7. In order to determine if the sub categories of SVI and Narcissism Inventory differ according to sex, independent group T-test is used.
8. In order to determine if the sub categories of SVI and Narcissism Inventory differ according to socioeconomic level, one way variance analysis (ANOVA) is used.
9. After one way variance analysis (ANOVA), differences in groups are found and in order to find out in which groups the difference occurred, Scheffe multiple comparison test was used.
10. In order to determine if the sub categories of SVI and Narcissism Inventory differ according to marital status, independent group T-test is used.
11. In order to determine if the sub categories of SVI and Narcissism Inventory differ according to education status, independent group T-test is used.
12. To test the theoretical model in the context of structural equation model through path analysis, the model was constructed by using AMOS 16 and tested via path analysis.

Results

Descriptive Statistics

In this part, the findings the researches in the direction of the research questions were presented. The data collected were analyzed through SPSS 17 package software. Descriptive statistics of the scores obtained from the sub-dimensions of Narcissism Scale and Schwartz Values Scale applied to

Table 1.
Descriptive Statistics Regarding the Sub-Dimensional of Schwartz Values Scale and Narcissism Scale

Variables	N	\bar{X}	\bar{X} SH	Median	Mode	SS	Minimum	Maximum
Power	223	24,14	,33	25,00	25,00	5,01	10,00	35,00
Success	223	29,05	,27	30,00	30,00	4,04	9,00	35,00
Hedonism	223	16,47	,21	17,00	18,00	3,19	3,00	21,00
Stimulation	223	15,67	,22	16,00	15,00	3,37	5,00	21,00
Self-Control	223	37,62	,28	38,00	40,00	4,27	8,00	42,00
Universality	222	56,75	,43	58,00	63,00	6,54	14,00	63,00
Charity	223	55,82	,41	57,00	60,00	6,16	16,00	63,00
Traditionalism	223	32,34	,33	33,00	32,00	4,99	11,00	42,00
Compliance	223	23,43	,22	24,00	23,00	3,29	8,00	28,00
Security	223	43,54	,33	45,00	45,00	4,97	12,00	49,00
Superiority	222	1,07	,06	1,00	1,00	,98	,00	3,00
Exhibitionism	223	1,00	,06	1,00	,00	1,04	,00	3,00
Authority	223	,86	,05	1,00	,00	,82	,00	2,00
Exploitativeness	223	1,16	,05	1,00	1,00	,85	,00	3,00
Entitlement	223	,38	,03	,00	,00	,59	,00	2,00
Self-Efficacy	223	,96	,05	1,00	1,00	,86	,00	3,00

the participants were also represented. The participants in the research demographically consisted of 133 females (59.6%) and 90 males (40.4%). The mean age of them was 25,66, ranging from 20 to 38 ages. 19 (8.5%) of the participants perceived themselves in the low income group, 156 (70%) of them perceived themselves in the upper middle income group and 3 (1.3%) of them saw themselves in the high income group. Besides, 178 (79.8%) of the participants were high school and university graduates and 45 (20.2%) of them were graduates. Whereas 79 (35.4%) of the participants had a job, 144 (64.6%) of them did not have a job. In conclusion, 43 (19.3%) of the participants were married and 180 (80.7%) of them were single.

Correlational Findings

As seen in Table 2, there was a significant, yet negative relation between age and traditionalism, compliance (values sub-dimensions) and entitlement (narcissism) (respectively $r=-.26$, $r=-.24$, $p<.01$ and $r=-.16$, $p<.05$). Besides, significant correlation co-efficiencies varied from .14 ($p<.05$) to .77 ($p<.01$) in the sub-dimensions appeared in the research.

Independent groups t-test was carried out in order to test whether the sub-dimensions of Schwartz Values Scale and Narcissism Scale differentiated in terms of sex. As a result of the analysis, it was found out that in terms of sex, there was a differentiation

in the sub-dimensions as self-control [$t(221)=-2.52$, $p=.012$] and charity [$t(221)=-2.14$, $p=.034$] pertaining to Schwartz Values Scale. Moreover, it was seen that the median score of women was higher than that of men ($\bar{X}_{\text{ö}}=36.76$, $SS=4.75$ and $\bar{X}_y=54.76$, $SS=6.78$) with respect to self-control ($\bar{X}=38.21$, $SS=3.84$) and charity ($\bar{X}=56.54$, $SS=5.62$)

In order to test whether the sub-dimensions of Schwartz Values Scale and Narcissism Scale differed in terms of perceived socio-economic level, one way ANOVA was employed. In consequence of the analysis, it was seen that there was merely differentiation in the sub-dimension of success regarding Schwartz Values Scale [$F(3, 219)=4.79$, $p=.003$].

To test among which groups there was difference, Scheffe multiple comparison test was used. As a result, the median score of upper middle group ($\bar{X}=27.33$, $SS=5.40$) related to success were significantly lower than that of low income ($\bar{X}=31.05$, $SS=2.61$) and middle income group ($\bar{X}=29.33$, $SS=3.55$).

Independent groups t-test was carried out in order to test whether the sub-dimensions of Schwartz Values Scale and Narcissism Scale differentiated in terms of marital status. As a result of the analysis, it was found out that in the sub-dimensions of stimulation [$t(221)=-3.84$, $p=.000$] and traditionalism [$t(221)=-2.15$, $p=.032$] concerning Schwartz Values Scale there was a differentiation. Besides, the median score of the single participants was higher than that of mar-

Table 2.
The Correlations between the Dimensions of Schwartz Values Scale, Narcissism Scale, and Age

	Age	Power	Success	Hedonism	Stimulation	Self-Control	Universality	Charity	Traditionalism	Compliance	Security	Superiority	Exhibitionism	Authority	Exploitativeness	Entitlement	Self-Efficacy
Age	1	-.064	-.093	-.067	-.065	-.085	-.089	-.056	-.263**	-.238**	-.026	.109	-.034	-.017	.107	-.164*	.034
Power		1	.545**	.338**	.161*	.131	.075	.154*	.404**	.334**	.351**	.125	.221**	.419**	.111	.107	-.023
Success			1	.435**	.206**	.509**	.452**	.506**	.343**	.492**	.539**	.209**	.128	.250**	.128	.059	.144*
Hedonism				1	.231**	.356**	.305**	.334**	.225**	.303**	.361**	.043	.204**	.208**	.116	.035	.022
Stimulation					1	.336**	.264**	.157*	.093	.144*	.076	.108	.182**	.144*	.012	.082	.067
Self-Control						1	.733**	.613**	.186**	.424**	.560**	.226**	.105	.034	.075	-.033	.121
Universality							1	.768**	.302**	.560**	.641**	.096	.018	-.064	.053	-.071	.072
Charity								1	.460**	.618**	.655**	.053	-.010	-.036	-.060	-.058	.022
Traditionalism									1	.520**	.450**	.000	.029	.039	-.062	.023	-.053
Compliance										1	.574**	.060	-.040	.053	-.034	.013	.026
Security											1	.093	.045	-.004	.040	-.045	.042
Superiority												1	.283**	.129	.180**	-.048	.317**
Exhibitionism													1	.299**	.258**	.084	.000
Authority														1	.217**	.060	-.044
Exploitativeness															1	-.029	.075
Entitlement																1	-.121
Self-Efficacy																	1

* $p<.05$; ** $p<.01$

ried participants ($\bar{X}_u=13.95$, $SS=3.79$ and $\bar{X}_g=30.88$, $SS=5.80$) in terms of stimulation ($\bar{X}=16.09$, $SS=3.14$) and traditionalism ($\bar{X}=32.69$, $SS=4.74$).

Independent groups t-test was carried out in order to test whether the sub-dimensions of Schwartz Values Scale and Narcissism Scale differentiated in terms of educational status. In consequences of the analysis, it was determined that only in the sub-dimension of traditionalism [$t(221)=2.14$, $p=.034$] regarding Schwartz Values Scale, there was a differentiation. Furthermore, the median score of graduates was higher than that of post-graduates ($\bar{X}=30.93$, $SS=5.40$) in terms of traditionalism ($\bar{X}=32.70$, $SS=4.84$).

Structural Equation Model and Path Analysis

This research was vital in that it was tested through path analysis in the context of structural equation model which was developed in the light of the literature. To this end, the model in figure 1 below was formed and it was tested through path analysis by using AMOS 16 (Arbuckle, 2007).

As seen in Figure 1, it was thought that values predicting specific sub-dimensions of narcissism were a crucial variable.

In order to determine whether structural equation model was mathematical appropriate, fit indexes were examined. Upon scrutinizing the appropriateness of the model, RMSEA (the Root Mean Square Error of Approximation), IFI (Incremental Fit Index), CFI (Comparative Fit Index) and χ^2/sd were taken into consideration as the critical set of criteria (Brown, 2006; Tabachnick & Fidell, 2007; Weston & Gore, 2006). Browne and Cudeck (1993) stated that in order to accept the model appropriately, RMSEA value was required to be lower than 0.08; according to Hu and Bentler (1999) IFI and CFI values should be 0.90 and over it. Sun (2005) stated that in terms of the acceptability of the model the rate of χ^2/sd being under 2 was enough. As a result of the analysis made it was seen that for the appropriateness of the model RMSEA value was 0.06, IFI and CFI values were 0.96. Besides χ^2/sd value was 1.93. Hence, in the light of the literature it was accepted that the model was correctly designed.

In figure 1, one-way arrows represented the effect of predictive variables (values) on predicted variables (narcissism), and two-way arrows symbolized the correlation between variables. Because of the complicated pattern of the model, regression and correlation co-efficiencies were not clearly seen.

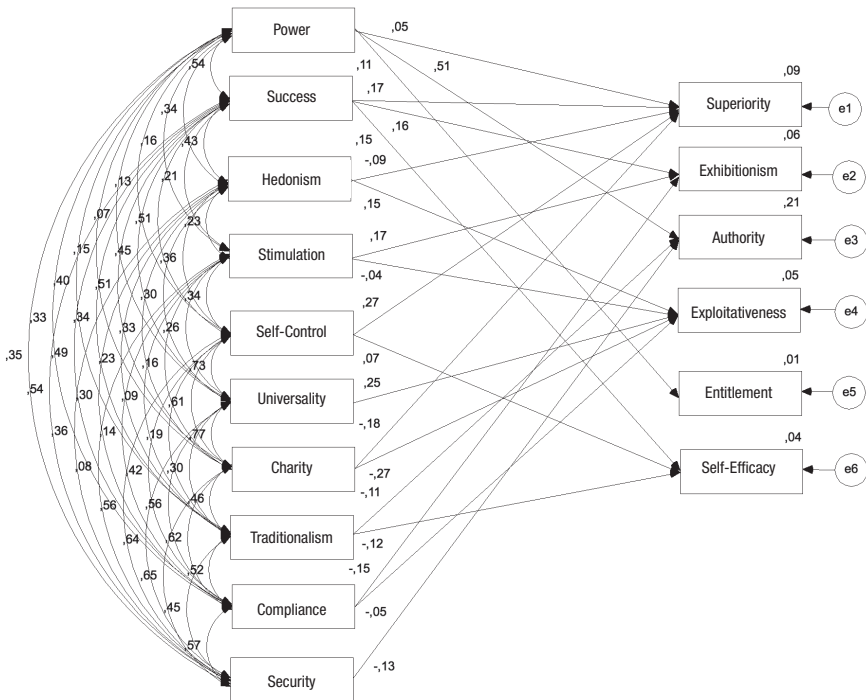

Figure 1. Structural Equation Model Predicting the Sub-Dimensions of Values Scale and Narcissism

Accordingly, standardized and non-standardized regression values with significance levels were shown in Table 3. Since the correlation co-efficiencies between the sub-dimensions of values were given in Table 2, there was no display of the values again here.

As is seen in Table 3, while power predicted the scores of the authority positively ($\beta=.51, p=.000$), security predicted the scores of the authority negatively ($\beta=-.14, p=.049$). In other words, it was seen that when the scores of power increased 1 standard deviation, the scores of narcissistic authority increased .51 standard deviation; while security scores increased 1 standard deviation, authority scores decreased .14 standard deviation. Besides, success and stimulation values predicted exhibitionism significantly (respectively $\beta=.17, p=.030$ and $\beta=.17, p=.011$); hedonism, universality and charity predicted exploitativeness significantly (respectively $\beta=.15, p=.031$, $\beta=.25, p=.019$ and $\beta=-.27, p=.016$) and self-control with charity predicted superiority significantly (respectively $\beta=.27, p=.002$ and $\beta=-.18, p=.036$).

In figure 1, values above in the boxes defining narcissism variables were R^2 values which symbolized explanation variance in total. For instance, power, traditionalism and security accounted for 21% of total variance belonging to authority.

Discussion

There was a significant yet negative correlation between age and traditionalism, compliance (values sub-dimensions) and entitlement; however, between the sub-dimensions obtained in the research the correlation coefficient varied from .14 to .77. When the traditionalism sub-dimension was taken into consideration, accepting life as it is, being moderate, religious, respectful to traditions, privacy and rights are included in it. However, in entitlement sub-dimension related to narcissism, there was a tendency to see perfect himself and that everything including animate and inanimate around him should be perfect. It was anticipated from people to accept themselves and their circles as they were while they were getting older with the growing maturity. The findings of the research were parallel with the expectations that came true. Whether there was a differentiation in terms of sex was examined and it was found out that there was a differentiation only in self-control and charity sub-dimensions regarding Schwartz values scale. That the median score of women were higher than that of the men in both self-control and charity sub-dimensions was stressed in the current research. The findings of the study carried out by Uncu (2008) were parallel with the current research. That there was a significant difference in self-control and charity sub-dimensions in favor of women was con-

Table 3.
Regression Co-efficiencies Showing Values That Predict Narcissism Scores

			β	SH	B	p
Superiority	<---	Power	,053	,016	,010	,506
Authority	<---	Power	,509	,011	,084	,000
Entitlement	<---	Power	,107	,008	,013	,107
Superiority	<---	Success	,171	,023	,041	,071
Exhibitionism	<---	Success	,165	,020	,042	,030
Self-Efficacy	<---	Success	,150	,017	,032	,060
Superiority	<---	Hedonism	-,087	,023	-,027	,238
Exploitativeness	<---	Hedonism	,154	,019	,041	,031
Exhibitionism	<---	Stimulation	,169	,021	,052	,011
Exploitativeness	<---	Stimulation	-,040	,017	-,010	,563
Superiority	<---	Self-Control	,271	,020	,062	,002
Self-Efficacy	<---	Self-Control	,066	,016	,013	,386
Exploitativeness	<---	Universality	,249	,014	,032	,019
Superiority	<---	Charity	-,179	,014	-,029	,036
Exploitativeness	<---	Charity	-,266	,015	-,037	,016
Authority	<---	Traditionalism	-,106	,012	-,018	,128
Self-Efficacy	<---	Traditionalism	-,117	,012	-,020	,095
Exhibitionism	<---	Compliance	-,145	,024	-,046	,053
Exploitativeness	<---	Compliance	-,049	,022	-,013	,562
Authority	<---	Security	-,135	,011	-,022	,049

β : Standardized Regression Coefficient; B: Non-Standardized Regression Coefficient; SEM: Standard Error of the Mean

sidered to be explained with the concept of social identity. In many societies, sex was regarded as a status and people were expected to behave in accordance with this status. As the woman was associated with the identity of mother in our society, it was thought that in self-control and charity sub-dimensions there was a significant difference in favor of women. In a research carried out by Dilmaç, Bozgeyikli, and Çıkkılı (2008) it was seen that there was significance between the sexes in terms of universality, self-orientation, and charity. While there was a differentiation in universality and self-orientation sub-dimensions in favor of male students, in power sub-dimension there was a differentiation in favor of female students. In a research done by Mehmedoğlu (2006) it was tested whether there was a significant difference between male and female students in terms of the importance levels they gave to value groups. Another research finding was the study performed by Dilmaç, Deniz and Deniz (2009). This research finding showed that there was a significant difference between sub-dimensions of values in terms of sex variable. Besides, there was a significant difference in the hedonism sub-dimension between male and female students, which was in favor of male students. One of the sub-dimensions of value scale, in self-control dimension it was seen that there was a significant difference in the mean scores of the female students, which was in favor of female students. Also, in charity, security and compliance sub-dimensions there was a significant difference in favor of female students. In a research carried out by Yiğit and Dilmaç (2011) it was found out that there was a significant difference between male students and female students in terms of responsibility, friendliness, peaceful, honest and tolerance sub-dimensions belonging to human values scale. As a result of the analysis whether sub-dimensions of Schwartz Value Scale and Narcissism Scale differed in terms of perceived socio-economic level, it was determined that there was a differentiation in only success sub-dimension of Schwartz scale with respect to perceived socio-economic level.

In the definitions of Schwartz value dimensions, success was defined as a personal success performed within social standards. It was expected that the median success scores of the group perceiving themselves in upper middle socio-economic level should be higher than those of the groups perceiving themselves in both low and middle socio-economic levels. According to the model constructed, while power predicted the scores of authority in a positive way, security predicted the scores of authority in a negative way. Be-

sides, success and stimulation values predicted exhibitionism significantly, and hedonism, universality and charity predict exploitativeness significantly and lastly, self-control and charity predicted superiority significantly. In a research showing similarity in terms of age group carried out by Dilmaç et al. (2009) it was found that there was a positive correlation between the students' scores of self-compassion and success, hedonism, self-control, stimulation, universality, charity, compliance and security sub-dimensions of values scale. As it could be understood from the research finding it was clearly stated that there was a positive correlation between the values that the students had and self-compassion defined as finding a logical solution to their problems. The findings of the research aforementioned showed parallelism with the current research indirectly. In a research done by Dilmaç, Hamarta, Yiğit, Yıldız and Büyükyıldırım (2011), the same human values scale was applied to the same age group and in the result of the research it was found that there was a significant correlation between perfectionist attitude sub-dimension of dysfunctional attitude scale and responsibility friendliness, peaceful, and tolerance sub-dimensions of human values scale. Moreover, the highest correlation could be seen in respect sub-dimension. It was also seen that there was a significant correlation between independence attitude sub-dimension of dysfunctional attitude and responsibility and tolerance sub-dimensions of values scale. The highest correlation could be seen in tolerance sub-dimension. Also, it was seen that there was significant correlation between changing attitude sub-dimension of dysfunctional attitude and only tolerance sub-dimension of human value scale. The findings presented here supported indirectly the findings of the current research. In a research done by Aluja and Garcia (2004) the correlation between social and five factor personality model was tested. Afterwards, it was determined that there was a significant correlation between social values and personal traits in favor of both sexes by using Schwartz value scale and Goldberg's Adjective List. It was found that there was a significant correlation between extrovert personality and social power value (.17), between extrovert personality and order value (.12) between conscientiousness personality and order value (.49), there was also correlation between unfriendliness personality sub-dimension and social power value (.20), between unfriendliness personality and order value (-.13), between unfriendliness personality and charity (-.29). Furthermore, there was a correlation between intellectual personality sub-dimension and social power value (.23), between intellectual personality sub-dimension and order value (.18). The results of the research within the

context of sex variable showed that there was a correlation between women and men in terms of unfriendliness, intellectuality, neurotic personality sub-dimensions and social power values. It was determined that unfriendliness and intellectual values were higher in favor of men. However, neuroticism showed a higher score in favor of women. Social power value was seen higher in men. According to the finding of the study (Kilit, 2008) on the relation of human values and personal traits with problem solving approaches on bank workers, the most important terminal values moderate psychotic persons gave credence were respectively happiness, comfortable life, and family security. On the other hand, the least important ones were respectively world of beauty, national security, mature love, and peaceful world. The most significant instrumental values moderate psychotic persons gave importance were honest, cheerful, brave and independent values. On the other hand, the least important ones were intellectual, obedient, and clean values. The most important terminal values neurotic persons gave importance were respectively family security, inner peace, happiness values and the least significant ones were mature love, wisdom, exciting life, and hedonism values. The most important instrumental values that neurotic persons gave credence were successively honest, independence, and logical, but the least important ones were successively intellectual, obedient, powerful, strong imagination, broad minded values. The most important terminal values that moderate psychotic persons gave significance were family security, but the least important ones were successively mature love, world of beauty, exciting life, hedonism, and wisdom values. On the other hand, the most important instrumental values that moderate extrovert persons gave credence were honest, responsible, and logical values, but the least important ones were respectively obedient, intellectual, powerful, forgiving and strong imagination values. The most important terminal values that persons whose lie dimension was high were family security, feeling of success and happiness values, but the least important ones were respectively mature love, world of beauty, exciting life, hedonism, and wisdom values. Moreover, the most important instrumental values that persons gave credence were honest, responsible, logical, and independence values, but the least important ones were successively intellectual, powerful, obedient, strong imagination, and forgiving values. Bilsky and Schwartz (1994) stated that persons undergoing depression and having high emotional imbalance scores could get enough score from none of these 10 value types (power, success, stimulation, hedonism, self-orientation, benevolence, universality, security, traditionalism and

compliance), which were the basic values of people. In the results of this research, there was no significant correlation between emotional imbalance personal trait and success, stimulation, hedonism, traditionalism values supported the findings of the current research. In this study carried out by Gençoğlu (2006) and examining the correlation of the students' optimism levels and personal traits, it was determined that there was a significant difference between self-realization level, emotional stability level, neurotic tendency level, psychotic tendency level, family relations level, social relation level, social norm level, antisocial tendency level and optimism levels. In the results of the study by Gençoğlu that there was a significant yet negative correlation between neurotic tendency level and optimism supported this current research with respect to the negative correlation between charity value considered to symbolize optimism and emotional imbalance regarded to represent neurotic tendency. In a study entitled with The Examination of Peer pressure, Self-esteem, and Personality among 9th year Students of Different Type High School (2006), which was carried out by Çiğdemoğlu, whether there was a significant correlation between the students' extrovert personality trait level and self-esteem level was analyzed through Pearson Correlation test. In consequences of the analysis performed, it was found out that there was .288 correlation coefficient between students' extrovert scores and self-esteem levels. This finding showed a low level correlation between the students' extrovert personality trait and self-esteem. In the results of the study of Çiğdemoğlu that there was a significant correlation between extrovert personality trait and self-esteem supported this current research in terms of the significant correlation between self-control and extrovert personality trait. In the research carried out by Johnson and Ostendorf (1993) it was stated that hedonism, stimulation traditionalism, and compliance values predicted extrovert personality trait. In conclusion, power, success, hedonism, stimulation, self-control and universality in the model have a positive effect on charity; however, security has a negative effect on narcissism. Narcissistic personalities are extremely weak and powerless contrary to the appearance. Therefore, they are constantly seeking to find strength towards outer world. They endeavor to conceal their weakness and powerless with their powerful and successful appearance. This pushes them to exist despite the other. The necessity of charity and security obliges a person to take into account the other and exist with the other together. The following suggestions in the light of the findings and general results of the current research could be made for researchers who would like to do research.

1. It would be beneficial to re-carry out the research with a wide sampling research in terms of the seeing the consistency of the results.
2. It would be also fruitful to analyze other demographic characteristics not mentioned in this research in the context of values and narcissistic features.
3. It would provide significant knowledge to re-test the constructed structural equation model with other sampling in terms of checking the validity of the model.

References/Kaynakça

- Aluja, A., & Garcia, L. F. (2004). Relationships between big five personality factors and values. *Social Behaviour and Personality*, 32 (7), 619-626.
- Arbuckle, J. L. (2007). *Amos 16.0* [computer software]. Chicago, IL: Smallwaters.
- Atay, S. (2009). Narsistik Kişilik Envanteri'nin Türkçe'ye standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 181-196.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. İstanbul: Sistem Yayınları.
- Bilsky, W., & Schwartz, S. H. (1994). Values and personality. *European Journal of Personality*, 8, 163-181.
- Brown, T. A. (2006). *Confirmatory factor analysis: For applied research*. NY: Guilford Press.
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). *Alternative ways of assessing model fit*. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural models* (pp. 136-162). Newbury Park: Sage.
- Çiğdemoğlu, S. (2006). Lise 1. sınıf öğrencilerinin akran baskısı, özsaygı ve dışadönüklük kişilik özelliklerinin okul türlerine göre incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Devrani, T. K. (2010). Kişisel değerlerin kuramsal yapısı ve pazarladaki uygulamalar. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5 (1), 49-70.
- Dilmaç, B., Bozgeyikli, H. ve Çikılı, Y. (2008). Öğretmen adaylarının değer algılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6 (16), 65-92.
- Dilmaç, B., Deniz, M. ve Deniz, M. E. (2009). Üniversite öğrencilerinin öz-anlayışları ile değer tercihlerinin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7 (18), 9-24.
- Dilmaç, B., Hamarta, E., Yiğit, R., Bayır, M. ve Büyükyıldırım, İ. (2011). The relationship between secondary school students' dysfunctional attitudes and their human values. *European Journal of Educational Studies*, 3 (2), 353-363.
- Doğaner, İ. (1996). Narsistik kişilik bozukluğu: Tarihçe, tanı ve ayırıcı tanı. *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, 1 (3), 341-352
- Eğrilmez, A. (1996). Freud ve narsisizm. *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, 1 (3), 353-360.
- Freud, S. (2007). *Narsisizm üzerine ve Schreber vakası* (2. bs., çev. B. Büyükal ve S. M. Tura). İstanbul: Metis Yayınları (Orjinal makalenin yayın tarihi; 1914)
- Geçtan, E. (2010). *Psikodinamik psikiyatri ve normaldışı davranışlar* (19. bs.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Gençoğlu, C. (2006). *Üniversite öğrencilerinin iyimserlik düzeyleri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Johnson, J. A., & Ostendorf, F. (1993). ClariWcation of the Five-factor-model with the abridged big Five dimensional circumplex. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 563-576.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Karalar, R. ve Kiracı, H. (2010). *Bireysel değerlerin sürdürülebilir tüketim davranışı üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik öğretmenler üzerinde bir araştırma*. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 79-106.
- Kızıltan, H. (2000). *Narcissistic personality inventory (NPI) ölçeğinin Türkçe formu dil eşdeğerliği, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Kızıltan, H. (t.y). *Narsisizm ve psikopatoloji*. <http://www.icgoru.com/content/view/157/2/lang/> adresinden 17. 03. 2011 tarihinde edinilmiştir.
- Kilit, R. B. (2008). *İnsan değerlerinin ve kişilik özelliklerinin problem çözüme yaklaşımıyla ilişkileri: Banka çalışanları üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koca, A. İ. (2009). *Üniversite öğrencilerinin değerleri ve bireysel özellikleri ile kariyer tercihleri arasındaki ilişki: Çukurova Üniversitesi'nde bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Kuşdil, M. ve Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). Türk öğretmenlerinin değer tercih yönelimleri ve Schwartz değer kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15 (45), 59-76.
- Masterson, J. F. (2006). *Narsistik ve Borderline kişilik bozuklukları* (çev. B. Açı). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Mehmedoğlu, U. (2006). Gençlik, değerler ve din. Küreselleşme, ahlak ve değerler. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Odağ, C. (1996). Örneklerle narsisizm. *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, 1 (3), 457-476.
- Özensel, E. (2003). *Sosyolojik bir olgu olarak değer*. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1 (3), 217-239.
- Özmen, E. (2006). *Kendini tanıma rehberi*. İstanbul: Sistem yayıncılık.
- Sun, J. (2005). Assessing goodness of fit in confirmatory factor analysis. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 37, 240-256.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). NY: Allyn and Bacon.
- Uncu, Ü. (2008). *Öğretmen ve eğitim yöneticilerinin değer yönelimlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi (İstanbul ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Weston, R., & Gore, Jr.-P. A. (2006). A brief guide to structural equation modeling. *The Counseling Psychologist*, 34 (5), 719-751.
- Yiğit, R. ve Dilmaç, B. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin sahip oldukları insani değerler ile akademik erteleme davranışlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 159-178.